
 โรงพยาบาลวังยาง WANGYANG HOSPITAL	โรงพยาบาลวังยาง	หน้าที่ : 1
	วิธีปฏิบัติเลขที่ : WYH-IPD-11	ฉบับแก้ไขครั้งที่ :
	เรื่อง : การใส่สายสวนปัสสาวะ	วันที่ประกาศใช้ : 16 พ.ค. 66
	ผู้จัดทำ : นางสาวสุนทีย์ พิลา	ผู้อนุมัติ : นางขวัญทิพย์ ทิมมณีสวัสดิ์

Workinstruction
การใส่สายสวนปัสสาวะ

จัดทำโดย

 (นางสาวสุนทีย์ พิลา)
 พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

ตำแหน่ง

ตรวจสอบโดย

 (นายวิวัฒน์ วงศ์ตาชี)
 หัวหน้าพยาบาล

ตำแหน่ง

อนุมัติให้ใช้โดย

 (นางขวัญทิพย์ ทิมมณีสวัสดิ์)
 รักษาราชการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงพยาบาลวังยาง

ตำแหน่ง

วันที่อนุมัติ
16 พ.ค. 66

วันที่แจกจ่าย
22 พ.ค. 66

วันที่มีผลบังคับใช้
16 พ.ค. 66

โรงพยาบาลวังยาง
WANGYANG HOSPITAL

โรงพยาบาลวังยาง

วิธีปฏิบัติเลขที่ : WYH-IPD-11

เรื่อง : การใส่สายสวนปัสสาวะ

ผู้จัดทำ : นางสาวสุนทีย์ พิลา

หน้าที่ : 2

ฉบับแก้ไขครั้งที่ :

วันที่ประกาศใช้ : 16 พ.ค. 66

ผู้อนุมัติ : นางขวัญทิพย์ ทิมมณีสวัสดิ์

วัตถุประสงค์ :

1. ป้องกันการติดเชื้อในผู้ป่วยที่ใส่สายสวนปัสสาวะ
2. เพื่อให้ทีมการพยาบาลปฏิบัติการดูแลผู้ป่วยตามแนวทางปฏิบัติที่กำหนด
3. ผู้ป่วยไม่เกิดภาวะแทรกซ้อนขณะใส่สายสวนปัสสาวะ

นิยามศัพท์ :

1. การใส่สายสวนปัสสาวะ หมายถึง การใส่สายสวนปราศจากเชื้อเข้าไปในกระเพาะปัสสาวะ เพื่อระบายปัสสาวะออกได้สะดวก ใช้ในการรักษาและการตรวจวินิจฉัย อาจสวนแล้วเอาสายสวนออกหรือใส่สายสวนคาไว้

2. ภาวะแทรกซ้อนจากการใส่สายสวนปัสสาวะ ได้แก่ การติดเชื้อระบบทางเดินปัสสาวะ ท่อทางเดินปัสสาวะฉีกขาด

3. การติดเชื้อของระบบทางเดินปัสสาวะในโรงพยาบาล หมายถึง การติดเชื้อระบบทางเดินปัสสาวะที่อยู่ในโรงพยาบาลแล้วไม่ต่ำกว่า 48 - 72 ชั่วโมง โดยอาจจะมีอาการหรือไม่มีอาการ

3.1 การติดเชื้อระบบทางเดินปัสสาวะที่มีอาการ วินิจฉัยโดย

3.1.1 มีอาการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้ ได้แก่ ไข้ ปัสสาวะบ่อย ปัสสาวะกะปริดกะปรอย ปัสสาวะลำบาก หรือปวดบริเวณหัวเข่าร่วมกับผลการตรวจเพาะเชื้อในปัสสาวะพบเชื้อ $> 10^5$ CFU/ml

3.1.2 มีอาการ 2 อย่างขึ้นไปต่อไปนี้ ได้แก่ ปัสสาวะบ่อย ปัสสาวะกะปริดกะปรอย ปัสสาวะลำบาก หรือปวดบริเวณหัวเข่าร่วมกับข้อใดข้อหนึ่งต่อไปนี้

1. พบเม็ดเลือดขาว ≥ 10 เซลล์/มิลลิเมตร

2. พบเม็ดเลือดขาว ≥ 3 เซลล์ high - power field ในปัสสาวะที่ไม่ได้ปั่น

3.2 การติดเชื้อระบบทางเดินปัสสาวะที่ไม่มีอาการ หมายถึง การติดเชื้อของทางเดินปัสสาวะ โดยผู้ป่วยไม่มีอาการใด ๆ ของการติดเชื้อทางเดินปัสสาวะ แต่ผลการเพาะเชื้อจากปัสสาวะพบเชื้อแบคทีเรีย $> 10^5$ CFU/ml

ผู้รับผิดชอบ :

1. ทีมงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล
2. พยาบาลวิชาชีพทุกคน

โรงพยาบาลวังยาง
WANGYANG HOSPITAL

โรงพยาบาลวังยาง	หน้าที่ : 3
วิธีปฏิบัติเลขที่ : WYH-IPD-11	ฉบับแก้ไขครั้งที่ :
เรื่อง : การใส่สายสวนปัสสาวะ	วันที่ประกาศใช้ : 16 พ.ค. 66
ผู้จัดทำ : นางสาวสุนทิพย์ พิลา	ผู้อนุมัติ : นางขวัญทิพย์ ทิมมณีสวัสดิ์

แนวทางปฏิบัติ :

1. ตรวจสอบชื่อผู้ป่วย ตรวจสอบคำสั่งแพทย์
2. เตรียมอุปกรณ์ในการใส่สายสวนปัสสาวะ
 - Set สวนปัสสาวะ
 - Foley catheter ตามสรีระของผู้ป่วยโดยเด็กใช้ขนาด 8-10 Fr. ผู้หญิงใช้ขนาด 14-16 Fr. ผู้ชายใช้ขนาด 16-20 Fr.
 - Urine bag
 - K-Y jelly
 - Providine / NSS
 - Syringe ใส่ sterile water เพื่อใส่ใน Balloon ในสายสวนปัสสาวะ
 - ถุงใส่สำลีที่ใช้แล้ว
 - ถุงมือ sterile 1 คู่
 - Plaster
3. นำอุปกรณ์ที่เตรียมไว้ไปที่เตียงผู้ป่วย พร้อมทั้งล้างมือแบบ hygienic hand washing ก่อนและหลังการสวนปัสสาวะ
4. ตรวจสอบชื่อผู้ป่วยจากผู้ป่วย/ญาติ พร้อมทั้งอธิบายถึงการใส่สายสวนปัสสาวะ
5. เตรียมใส่สายสวนปัสสาวะโดยปิดม่าน
 - 5.1 จัดท่านอน ผู้ป่วยหญิงให้นอนหงายชันเข่า ผู้ชายให้นอนหงายงอเข่าเล็กน้อย
 - 5.2 เปิด Set สวนปัสสาวะใส่ Providine และ NSS ลงในภาชนะที่มีก้อนสำลี
 - 5.3 แบ่งสำลีใส่ K-Y 1 ก้อน เปิดสาย Foley's Cath ลงใน set ที่เตรียมไว้ ถ้าสวนคาให้เตรียม Urine Bag ด้วย
6. สวนปัสสาวะให้ถูกเทคนิคโดย
 - 6.1 สวมถุงมือด้วยเทคนิคปลอดเชื้อ (Sterile technique)
 - 6.2 ใช้น้ำยาฆ่าเชื้อชุบสำลีทำความสะอาดบริเวณที่จะปฏิบัติ (Patient's perineum and thighs) จากด้านในออกด้านนอก โดยใช้ Non - tooth forceps หรือหากในเขตไม่มี forceps ให้เปลี่ยนถุงมือหลังจากเช็ดทำความสะอาด สะอาดเรียบร้อยแล้ว ในกรณีที่ใช้มือ 1 ข้างทำความสะอาด (โดยที่มืออีกข้างยังไม่สัมผัสผู้ป่วย) สามารถใช้มืออีกข้างที่สะอาดทำขั้นตอนต่อไปได้
 - 6.3 ใช้ผ้าเจาะกลางปิดอวัยวะเพศ เปิดบริเวณที่จะสวนสายสวน

โรงพยาบาลวังยาง
WANGYANG HOSPITAL

โรงพยาบาลวังยาง

หน้าที่ : 4

วิธีปฏิบัติเลขที่ : WYH-IPD-11

ฉบับแก้ไขครั้งที่ :

เรื่อง : การใส่สายสวนปัสสาวะ

วันที่ประกาศใช้ : 16 พ.ค. 66

ผู้จัดทำ : นางสาวสุคนธ์ทิพย์ พิลา

ผู้อนุมัติ : นางขวัญทิพย์ ทิมมณีสวัสดิ์

- 6.4 ในผู้ป่วยชายใช้มือข้างที่ไม่ถนัดดึงหนังหุ้มอวัยวะเพศและถือนิ้วจนกว่า จะสวนปัสสาวะเสร็จ
ในผู้ป่วยผู้หญิงให้ใช้มือนิ้วเปิด Labia ไว้และไม่ใช้มือนิ้วจับสายสวนปัสสาวะหรือเครื่องมืออื่น
- 6.5 ใช้มือที่อยู่ด้านท่อนล่างของผู้ป่วยทำความสะอาด Urethral meatus and glans ด้วยสำลี
ชุบน้ำยาฆ่าเชื้อ สำหรับผู้ป่วยผู้หญิงให้ทำความสะอาด จาก Urethral meatus สู่ Anal area
- 6.6 ในผู้ป่วยชายใช้มือข้างที่ไม่ถนัดจับอวัยวะเพศผู้ชายให้จับ Body of penis ตั้งฉากกับลำตัว
จากนั้นขลิบเจลหล่อลื่นให้ชุ่มปลายสายและปลาย Urethra (ส่วนในเพศหญิงขลิบเจลหล่อลื่น
บริเวณปลาย Urethra)
- 6.7 วางสายสวนให้ด้านปลายที่จะต่อกับถุงปัสสาวะลงในขามปลอดเชื้อ ที่วางอยู่บนผ้าเจาะกลาง
ระหว่างต้นขาของผู้ป่วยและปลายด้านที่จะสวน อยู่ในมือที่สะอาด
- 6.8 ใช้มือข้างที่ถนัด ซึ่งเป็นมือที่สะอาดจับสายสวนห่างจากปลายประมาณ 5 cm. ค่อยสอดสาย
อย่างนุ่มนวลจาก Urethral meatus สู่ท่อปัสสาวะ (ในผู้ป่วยชายผู้สวนจะรู้สึกถึง resistance
มากขึ้น เมื่อท่อสวนปัสสาวะ ผ่าน External sphincter และ Prostate gland)
- 6.9 เมื่อเห็นน้ำปัสสาวะไหลออกแล้วให้ดันสายสวนต่ออีก ผู้ชายใส่ท่อให้ลึก จนสุดสาย ส่วนผู้หญิง
ใส่ให้ลึกอีก 10 cm. หรือจนสุดสายแล้วจึงใช้ Syringe 10 ml. ฉีดน้ำอย่างช้าๆ ในช่อง Balloon
- 6.10 หลังจากนั้นค่อยๆดึงสายสวนปัสสาวะออกมาอย่างนุ่มนวลจน Balloon ติดกับ Bladder
neck ไม่สามารถดึงสายออกมาได้ต่อ
- 6.11 ต่อสายสวนปัสสาวะกับ Urine bag โดยใช้หลักการปราศจากเชื้อ และติดสายสวนปัสสาวะ
ด้วย adhesive band แนะนำให้ติดบริเวณด้านข้าง ของหน้าท้องเหนือขาหนีบ
- 6.12 ในผู้ป่วยชายให้รัดหนังหุ้มอวัยวะเพศกลับคืนเป็นปกติ
- 6.13 รวบรวมขยะ ทั้งขยะติดเชื้อและเครื่องมือที่ใช้แล้ววางในที่จัดไว้

ข้อควรระวัง :

1. การฉีดน้ำในช่อง Balloon ในขณะที่ใส่สายสวนยังไม่สุด อาจทำให้เกิดอันตรายต่อ Urethra ได้
2. ต้องทำหัตถการภายใต้ sterile technique
3. หากใส่สารหล่อลื่นไม่เพียงพอ อาจทำให้เกิด Urethral injury ขณะใส่ได้

โรงพยาบาลวังยาง
WANGYANG HOSPITAL

โรงพยาบาลวังยาง

หน้าที่ : 5

วิธีปฏิบัติเลขที่ : WYH-IPD-11

ฉบับแก้ไขครั้งที่ :

เรื่อง : การใส่สายสวนปัสสาวะ

วันที่ประกาศใช้ : 16 พ.ค. 66

ผู้จัดทำ : นางสาวสุคนธ์ทิพย์ พิลา

ผู้อนุมัติ : นางขวัญทิพย์ ทิมมณีสวัสดิ์

ตัวชี้วัด :

อัตราการติดเชื้อระบบทางเดินปัสสาวะจากการใส่สายสวนปัสสาวะลดลง 10% ของการติดเชื้อต่อปี

สูตร :

$\frac{\text{จำนวนครั้งผู้ป่วยที่ติดเชื้อ UTI จากการใส่สายสวนปัสสาวะทั้งหมดใน 1 เดือน}}{\text{จำนวนวันรวมของผู้ป่วยที่ใส่สายสวนปัสสาวะทั้งหมดใน 1 เดือนเดียวกัน}} \times 1,000$

วิธีการติดตามประเมินผล :

1. อัตราพยาบาลปฏิบัติตามวิธีปฏิบัติได้ถูกต้อง > 95%
2. อุบัติการณ์การติดเชื้อจากการใส่สายสวนปัสสาวะเป็น 0

เอกสารอ้างอิง

คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี. (2553) คู่มือปฏิบัติการพยาบาล. กรุงเทพฯ:

โครงการตำราภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

สมหวัง ด่านชัยวิจิตร. (2560) คู่มือปฏิบัติเพื่อการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล.

กรุงเทพฯ : กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข